

Вікторія Сірук. Наративні структури в українській новелістиці 80—90-х років ХХ століття (типологія та внутрішньотекстові моделі): Монографія. — Луцьк: РВВ “Вежа” Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2006. — 224 с.

Монографія про ще недостатньо вивчене явище в контексті національного літературного розвитку. Розглядаються проблеми наративної структури епічного твору на основі буттєво-онтологічної аналітики наративу та функціональності мінімальних розповідних одиниць на матеріалі “малої” прози 80—90-х рр. ХХ ст. Авторка пропонує свою систему типологізації наративних структур, досліджує механізми їх утворення й функціонування та способи реалізації внутрішньотекстових розповідних інстанцій.

Художні та наукові картини світу ХХ століття: Колективна монографія на честь 110-ї річниці народження Максима Рильського. — К., 2006. (НАН України. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. Український комітет славистів. — Комплексне дослідження духовної культури слов'ян. Вип. 2). — 186 с.

Колективна монографія на честь 110-ї річниці народження Максима Рильського присвячена формуванню внутрішнього світу культури, зокрема художнього та наукового, які взаємодоповнюються й можуть бути зрозумілими лише за умови їх комплексного дослідження. У 1-му розділі розглядається художній світ українського ретроспективізму, 2-й розділ присвячений історії української славистики як міждисциплінарної науки, у 3-му — розглядається історія формування такого провідного напрямку сучасної культури як постмодерн. 4-й розділ присвячено народознавчим аспектам славистики. Упорядник збірника В.Захаржевська.

С.С.

Київська Русь. — 2006. — Кн. VI. “Крайнощі”.

Відкривається словом головного редактора “Плюси, кажуть, притягуються”, “прикольними” враженнями членів групи митців, запрошених Держдепартаментом США на тритижневу професійну поїздку по 7 штатах країни, І.Роздобудько й М.Гримич та інтерв'ю Д.Стуса із Тарасом Прохаськом. У рубриці “Апокриф” — вірші Тетяни Каглунової (відгук Д.Стуса “Чернеткові сюжету”), у рубриці “Матриця” — переклад М.Кононовича фрагмента із книжки “Простір літератури” Моріса Бланшо (“Рільке і потреба смерті”). Проза і драматургія представлені “Маленькою п'єсою про одну ніч” Віталія Трушика і скороченою версією роману А.Кокотюхи “Темна вода”, що перемогла в цьогорічному конкурсі популярної літератури “Коронація Слова”, а також оповіданням “Вів'єн, несподівана дівчинка” К.Бабкіної в “Забороненій зоні”. Критичні розвідки О.Михеда про “два ймення-бренди” — Любка Дереша “Намір!” (К.: Дуліби, 2006) та Ірену Карпу “Перламутрове порно (Супермаркет самотності)” (К.: Дуліби, 2005) і про переклади Толкінового “Володаря Перстенів” — “Такий різний Толкін” Ярослава Стріхи завершуються розмовою із керівником “Фоліо” О.Красовицьким (до весни ц. р. надруковано 186 українських нових видань загальним накладом 1 334 100 прим., підготовано до друку 76 книжкових серій). У рубриці “Переоблік” — погляд О.Голобородька на “Лускунчик-2004” О.Ірванця, Г.Улюри — на “Сімург” С.Поваляєвої, М.Набоки — на “Перламутрове порно...” І.Карпи. Уміщено роздуми Ю.Смоленської про “Изображение козачества в раннем творчестве Н.В. Гоголя” В.Денисова.

В.Л.

Українська Гельсінкська група. До 30-річчя створення: історія, документи / Упоряд. О.Зінкевич, В.Овсієнко. — К.: Смолоскип, 2006. — 128 с.

Цю книжку до вшанування 30-ліття створення УГГ в Україні випустило видавництво “Смолоскип”. Подано інформацію про формування та основні документи УГГ, біографічні дані її членів, статті про діяльність вашингтонського Комітету гельсінкських гарантій для України, про Закордонне представництво групи, бібліографію публікацій про УГГ українською та іншими мовами, фотоматеріали. Відкривається статтями О.Зінкевича “До 30-річчя створення Української Гельсінкської групи” та В.Овсієнка “Українська Гельсінкська група: 1976 — 2006”. Видання розкриває знакову роль УГГ в боротьбі за незалежність і державність України.

В.Л.

Критика. — 2006. — Число 9.

Ігор Пасько, Ярослав Пасько, Геннадій Коржов висвітлюють тему “донецької ідентичності”. Оксана Міхеєва осмислює семіотичний потенціал пам’яників міста Донецька. Мирослава Антонович долучається до дискусії про мовну проблему в Україні, наголошує на тому, що “говорити про офіційність російської мови в окремих регіонах України... — це юридичний нігілізм, оскільки Україна є унітарною державою”, та нагадує про обов’язковість вивчення державних мов у Європі та про необхідність регулювати мовні відносини лише законом. Ірина Кучма оглядає публікації російських соціологів, вимальовуючи доволі непривабливий портрет суспільства стагнації, де 62% опитаних (2006) бідкаються за розпадом СРСР. Борис Дубін констатує перетворення російського соціуму на “спільноту телеглядачів” із церемоніальним характером політичного життя. Марта Богачевська-Хом’як позитивно оцінює книжки “Українки в історії” та “Основи теорії гендеру”. Степан Величенко роздумує над працею С.Плохія про М.Грушевського, Данута Сосновська і Андрій Портнов — над книжкою Д.Бовуа про шляху, царат і простолюд на Волині, Поділлі та Київщині. Василь Балущок відповідає на статтю-рецензію Володимира Рички з приводу книжки дописувача “Етногенез українців”. Світлана Матвієнко розповідає про “матір американського андеграундного кіно”, емігрантку з Києва Майю Дерен. Олена Тараненко пропонує нотатки про міфологію Донецька. Юрко Прохасько роздумує про “український дух” Львова.

Критика. — 2006. — Число 10.

Юрій Шаповал розмірковує над книжками Р.Конквеста і М.Поповича про “сплундроване” чи то пак “червоне” ХХ століття. Віталій Пономарьов роздумує про здобуття національно-культурної ідентичності. Андрей Динько оглядає п’ятнадцятирічний шлях незалежної Білорусі, наголошуючи: “Демократія має під собою свідомісний ґрунт і базу економічних взаємин”. Ігор Чорновол продовжує власне висвітлення теми помежів’я (фронтиру) в історії Європи. Павло Швед аналізує феномен інтернетного самвидаву. Ростислав Семків критично оглядає вітчизняні й зарубіжні підручники з теорії літератури. Ірина Бондаревська з прагматичного погляду роздумує над навчальним посібником О.Семашка “Соціологія мистецтва” та іншими книжками й дотичними проблемами дискурсу гуманітарної науки. Марко Роберт Стех оглядає антологію поезії Нью-Йоркської групи, упорядковані О.Астаф’євим та А.Дністровим, з одного боку, та М.Ревакович, з другого. Сама ж Марія Ревакович виступає із лекцією про ерос і вигнання в поетичних візіях НЙГ. Василь Махно порівнює власні враження від Кривого Рогу і Нью-Йорка. Ярослав Голобородько відгукується на роман Ю.Винничука “Весняні ігри в осінніх садах”.

Олександр Брайко

Кур'єр Кривбасу. - 2006. - № 2001 (серпень).

Відкривається журнал рецензією Богдана Бойка на “Моделі обрїїв: Поезії” (К.; Факт, 2005) Володимира Кашки (Рубрика “Тема”). Дуже вагомо представлена проза: роман Галини Пагутяк “Урізька готика”, розпочата “Словом від редактора” (Олександрі Чаус); оповідання Євгенії Кононенко “Гадючник”; завершення трилогії Олеся Ульяненка “Ангели помсти”.

Добірка з книжки Людмили Таран “Особистий секретний код” та “Переміщення розгойданого довколишнього” Віктора Неборака репрезентують рубрику “Поезія”.

У “Постатях” — продовження “біографічного серіалу” Валерія Шевчука “На березі часу. Мій Житомир. Власний кореспондент” та спогади про Миколу Вінграновського (Леонід Горлач “В пошуках “живого китайця”).

Цитуємо з есе “Українські літературні легіонери” (найяскравіші — Гоголь, Анна Ахматова й сучасні українські письменники-фантасти): “Так, як у петровські та постпетровські часи українці були основною літературною потугою Російської імперії, так і після братів Стругацьких основою сучасної російської фантастики є кияни Марина і Сергій Дяченки, харків'яни Генрі Лайон Олді (літ. псевдонім Олега Ладигенського й Дмитра Громова) й Андрій Валентинов (псевдонім А.Шмалька); Федір Чижко і ще багато імен. “Українці — королі пострадянського і європейського ринку фантастичної літератури”.

Друга стаття у “Skriptible” — “Зустрілись німець, поляк і українець...” належить гострому перу Ігоря Бондаря-Терещенка — спроба ідентифікувати “кальварійне” гроно молодих авторів (“від 16 до 26”), що подається редакцією як “новітня “панєвропейська” генерація”.

Далі традиційні “Книгопанорама” та “Легенди Криворіжжя”.

О.Рокаш. “На межі століть. Англійська література кінця XIX - початку XX століття”. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Т. 1. Кам'янець-Подільський: “ОІЮМ”, 2005 — 732 с.

Навчальний посібник “На межі століть. Англійська література кінця XIX — початку XX ст.” (автор — доцент кафедри зарубіжної літератури Кам'янець-Подільського державного університету Ольга Миколаївна Рокаш) дає цілісне й системне уявлення про літературу Англії цього періоду. Перший том посібника включає такі розділи: нарис “Вікторіанська епоха і англійська література”; “Реалізм. Роман останніх десятиліть” (Дж. Мередіт, С.Батлер, Т.Харді); “Поезія останніх десятиліть” (А.Теннісон, Р.Браунінг, А.Ч.Свінберн та ін.); “Естетизм” (В.Пейтер, Оскар Вайлд); “Неоромантизм” (Р.Стівенсон, Дж. Конрад, А.Конан-Дойл, Г.К.Честертон); “Література дії” (Р.Кіплінг).

У посібнику подано біографічні відомості про англійських письменників і поетів, художні тексти — мовою оригіналу та в перекладах українською та російською, а також наукові коментарі.

Книжка О.Рокаш поєднує в собі навчальний посібник і хрестоматію (трьома мовами), що дає право характеризувати це видання як навчальний посібник нового типу. У своїй основі він базується на традиційній університетській програмі, але автор пропонує й нові аспекти: вперше в Україні у видання такого типу введено імена Дж.Рескіна, С.Батлера, В.Пейтера та ін.). Заслуговує на особливу увагу розділ “Англійська поезія кінця століття” (А.Свінберн, Р.Браунінг, Д.М.Хопкінс та ін.). Новаторський пошук автора посібника виявився і в тому, що письменники-реалісти Дж.Мередіт, Джон Голсуорсі, глава естетизму Оскар Вайлд представлені і як поети.

Вдало підібрані прозові фрагменти з відомих та маловідомих у нас творів англійських письменників, поетичні шедеври — у кращих перекладах: українською — Р.Доценка, Є.Сверстюка, М.Стріхи, Є.Крижівича та ін.; російською — Б.Пастернака, М.Гумільова, В.Брюсова, Б.Слуцького. В Україні, на жаль, все ще мало перекладів англійської поезії. (Згадуються прекрасні переклади з Джона Кітса українського поета Василя Мисика, здійснені у минулому). Коли бракує українських перекладів, автор посібника використовує оригінали та російськомовні переклади.

На превеликий жаль, невеликий наклад видання — усього 300 примірників. Підготовлено до друку і другий том, присвячений літературі Георгіанської епохи та періоду Першої світової війни.

Валентина Оленєва